

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	50 Lei
Pe jumătate de an	25 „
Pe un pătrar de an	12 1/2 „
Un număr	1 Lei.
Pentru străinătate pe un an	80 Lei.

Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrației „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 60 Lei, până la 200 de cuvinte 90 Lei, de aci în sus 120 Lei.

Nr. 4630 E. ex 1923.

Cătră On. Oficii parohiale din eparhia ort. rom. a Caransebeșului.

Aproape toate comunele noastre bisericesti au rămas în restanță cu prețul de abonament la „Foaia Diecezană”, dacă nu pe mai mult timp, dar la tot cazul pe anul 1923.

Dreptaceea, având în vedere greutățile, ce le întâmpină Administrația foii noastre oficiale în urma crizei economice de acum, dispunem, ca On. Oficii parohiale să grijască, ca prețul de abonament restant să se trimită fără amânare la Administrația Tipografiei și Librăriei diecezane. Caransebeș în 16 Oct. 1923.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

„Catihizarea în școlile primare”.

Cuvânt ținut de Dr. PETRU BARBU la adunarea secției eparhiei Caransebeș a Asociației clerului „Andrei Șaguna” în 5/18 Octomvrie 1923.

Prin suprinde mi-s'a dat un punct în programul adunării de astăzi.

Bucuros contribuesc la succesul adunării noastre. Dar cu ce noutate din catichizare să vă suprinde tocmai pe D-Voastră — eparhioți ai Caransebeșului — când sunt convins, că ați cetit tot ce am scris pe terenul catihetic.... și mai mult de ce am scris — nu știu.

Poate... să vă spun — dar în altă formă — aceleași lucruri, ce le-am repetit de atâtea ori?

Să vă spun, cum aș catehiza eu, ca simplu catihet la o școală primară, ținându-mă de teoriile și principiile catihetice recunoscute acuma — după părerea mea — de cele mai bune.

Să încerc. *

Mai întâiu conștiințios aș da ascultare ordinațiilor Venerabilului Consistor diecezan, care obligă pe preoți să catichizeze și impune anumite cărți ca manuale didactice de Religione.

Apoi mi-aș da seamă de problema școlii

primare, care este: a da elevilor săi o cultură umană generală și a formă din ei — caracter.

Mai departe în toată activitatea mea de catihet aș ținea înaintea ochilor adevăratul scop al Religiei în școlile primare; și în fine

Mi-aș da toată silința să ajung acest scop pe baza cărților impuse. *

Voiu începe activitatea de catihet fixându-mi bine scopul Religiei în școlile primare.

Scopul Religiei, ca obiect în învățământ în școlile primare, este a formă din elevii acesteia oameni religioși-morali.

Religioși-morali sunt oameni, cari

Întâiu: știu cum s'au întemeiat și dezvoltat biserica noastră și așezămintele ei, și cunosc învățăturile acestei biserici;

Al doilea: sunt convinși de adevărul acestor învățături și pătrunși de bunătatea lor, și

Al treilea: trăiesc în conformitate cu învățăturile bisericii. *

Cunoscând bine acest scop al Religiei și pătrunzând în amănunte cele trei cerințe ale lui, voiu căuta întâiu să stabilesc: Ce cunoștințe și ce învățături bisericesti pot pretinde dela elevii mei, cărora eu le propun Religionea!

Călăuzul, care m'ar conduce la deslegarea acestei întrebări este însuș Domnul nostru Isus Hristos. Din convorbirea lui Isus cu tânărul bogat și din Parabola despre lucrătorii viei, ce urmează convorbirii (Mt. 19, 16 — 20, 16), vedem că Isus — acomodându-se puterii și trebuințelor sufletești ale ascultătorilor săi — cere dela oameni de rând, că ei să păzască poruncile, iară dela ceice voesc să fie desăvârșiți pretinde cu mult mai mult... fără ca să facă deosebire între ei, când e vorba de răsplată. Când deci pe Hristos nu pot cere dela elevii mei, cărora propun Religionea, decât cunoștințe și învățături bisericesti indispensabile pentru formarea unei conștiințe religioase-morale, după care elevii mei să-și reguleze viața în conformitate cu școala, ce o fac, și cu starea socială, ce o au când ies din școală.

Este adevărat, că toate școlile — de orice categorie ar fi — au acelaș scop religios-moral, iar biserica are pentru toți credincioșii săi aceeaș învățătură, acelaș cult și aceeaș disciplină, dar tot așa de adevărat este, că învățătura, cultul și disciplina bisericii pot fi propovăduite în cadre restrânse și în cadre largi după cum sunt ascultătorii și trebuințele lor.

Acestor indegetări, vrând nevrând, trebuie să mă acomodez, dacă voesc, ca munca mea de catihet să fie rațională și cu folos.

Deci ajunge, dacă — amăsurat nivelului, de care se bucură școalele mele și elevii acestei școale — voi aleg și voi propune acestora, după împrejurări și trebuințe, cunoștințe și învățături bisericești corăspunzătoare dezvoltării lor intelectuale și religioase-morale, și necesare vieții lor practice și după ce părăsesc școala.

Prin urmare ca priceput catihet trebuie să încunjur a propune elevilor mei învățături bisericești subtile și minuțioase, cari nu numai că îmi zăpăcesc elevii, dar n'au nici o valoare pentru vieța lor practică.

Așa dar *cel dintâiu lucru*, ce am să săvârșesc ca bun catihet, este să *stabilesc* cunoștințele și învățăturile bisericești absolut indispensabile școlărilor mei.

Cum fac această stabilire?

Iau Catihismul, care cuprinde *maximul* cunoștințelor și învățăturilor bisericești indispensabile unui elev din școala primară. Aleg și subtrag numai pe cele ce cred, că sunt indispensabile școlărilor mei.

Astfel de cunoștințe și învățături bisericești, subtrase în Catihism, ar fi: la piesa „1. Regula de credință“:

Fiecare om dorește să fie fericit. — Fericit este omul, care aici pe pământ este mulțumit cu sine și cu soartea sa, iar dincolo de mormânt are parte de vieța de veci. — Fericit poate fi cel ce ascultă și păzește cuvântul lui Dumnezeu. — Sub cuvântul lui Dumnezeu înțelegem adevărurile descoperite de Dumnezeu oamenilor pentru fericirea lor. — Cuvântul lui Dumnezeu descoperit oamenilor înainte de Hristos se află în „Moisi și proroci“ adecă în cărțile Testamentului Vechiu. Etc.

sau la piesa „12. Învierea morților...“ :

Când omul moare, sufletul lui se desparte de trup; trupul intră în pământul din care a fost luat, iar sufletul merge la Dumnezeu, ca îndată după moarte să fie judecat și să primească răsplătă sau pedeapsă pentru faptele, ce le-a făcut în trup. — Sufletele dreptilor se bucură în cer de o fericire amăsurată faptelor lor bune. — Sufletele păcătoșilor merg în iad, unde este durere și scârbă și suspinare. — Sufletele morților nu pot face nimica pentru mântuirea și fericirea lor; credincioșii vii le pot ajuta prin rugăciuni și jertfe. Etc.

În chipul acesta am stabilit cunoștințele și învățăturile bisericești, ce am să le propun eu școlărilor mei.

(Urmează)

Ursita.

Viața noastră pământească e supusă unor legi nemiloase, pe cari nime în lume nu e în stare să le schimbe.

Pătura largă a poporului caută să le îmblânzească încâtva asprimea prin aceea, că le dă un colorit mistic, le îmbracă în haina fantastiei, care a dat ființă credinței în ursită.

În nisuința sa de a esplica legile crude ale firei vede poporul trei femei îmbrăcate în alb, cari la câteva zile după ce s'a născut copilul, vin să-i croiască soartea.

Aceste femei sau zine sunt ursitoarele.

Ele intră încet pe fereasta sau pe ușa casei, în care se află cel nou născut și așazăndu-se la căpătâiul leagănului îi hotărăsc ursita, îi țesă viitorul.

Intrarea lor o fac pe la miezul nopții, când toți casnicii dorm și vorbesc șoptind, de aceea nime nu le vede, nu le aude.

Cea mai mare dintre ele ține o furcă de tors la brâu, cea mijlocie țoarce firul vieții din caerul prins de furcă, iar cea mai mică taie firul fără milă.

Dacă pruncul s'a născut într'un cias bun îi sorțesc de bine, iar dacă l-a născut maică-sa într'un cias slab, îi ursesc de rău.

Ce au ursit ele odată și au scris în cartea sortii, oricât de trist ar fi, nu se mai poate schimba.

Aceasta e credința la care poporul ține cu sfințenie.

Sub influința acestei credințe omul fără carte e neputincios a vedea lumea în ființa ei adevărată.

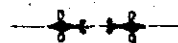
Nu așa cel înzestrat cu puterea învățaturii, căci acela și dacă nu îi posibil să schimbe legile implacabile ale naturii, cel puțin va fi în stare să le amâne efectul, să le facă mai suportabile.

De aici provine, că cine nu și-a însușit elementele științei și prin urmare nu-și poate tălcui felurile întâmplării din viață, acela crede, crede orb și în puterea sortii.

Deci cu cât va fi cineva mai versat în ale științei, cu atât va juca pentru el destinul rol mai neînsemnat.

Dar în sfârșit și celui învățat îi sunt cunoștințele limitate și îndată ce nu-i va mai fi posibil să esplice vre-un fenomen al vieții în cadrele cunoștințelor sale, va recurge și el la soarte, la destin.

A. Moaca.

Vizitațiunea canonică din jurul Detai.

(Continuare)

Deta.

Adevărata vizitațiune canonică în Deta s'a făcut Duminecă, în 17/30 Septembrie la ora 9 s'a început sf. liturgie, celebrată în vechea capelă de cucernic și zelosul preot Petru Bizerea, asistat de diaconul Martin Rădoi. De sine înțeles, că la sf. liturgie a asistat și P. S. Episcopul diecezan cu suita Sa.

Capela micuță, de altfel destul de spațioasă pentru credincioșii noștri din Deta, de astă dată s'a dovedit de neîncăpătoare pentru lumea multă din loc și din jur, venită anume să primească binecuvântarea Arhiereului. Din Deta eră de față tot ce acest orașel are mai ales. Elevii dela toate școalele erau sub conducerea învățătorilor, respective a profesorilor lor. Deputatul Patrachie Rămneanțiu a improvizat cu cântăreții din Opațița și din celelalte comune învecinate un admirabil cor, care a dat foarte frumos responsoriile.

După rugăciunea amvonului s'a făcut parastas pentru fericita odihnă a marelui dascăl al neamului *George Lazar*. La parastas, afară de preotul locului, a mai servit protopresbiterii A. Ghidiu și I. Gheția și preoții: R. G. Ancușa, Nic. Burdea din Gaiul mic, Traiță Bogdan din Omor și Tib. Mărgineanțiu din Opațița. Protopresb. Andrei Ghidiu rostește o prea frumoasă cuvântare, în care arată meritele neperitoare ale marelui dascăl pentru cultura românească, punându-l alături de marii dascăli ai lumii.

Sfârșindu-se parastasul Prea Sfințitul îmbracă epitrahilul, mantia și omoforul și luând mitra și toiagul, asistat de preoții și de diaconul de mai sus, pleacă cu litia la altarul făcut din verdeață înaintea casei, unde acum se aranjează noua capelă și unde se face sfințirea apei.

Litia a fost impunătoare. Înainte, în două șiruri, mergeau elevii dela toate școalele din loc, după cari au urmat preoțimea celebrantă și Arhiereul. După Arhiereu au urmat toate autoritățile locale și popor mult din loc și jur, fără deosebire de neam și credință. Pompierii din loc țineau cordonul.

Săvârșindu-se sfințirea apoi, Prea Sfințitul stropește poporul cu apă sfințită, apoi în aceiași ordine, în care am venit, ne întorcem îndărăt la capelă.

La orele 11 $\frac{1}{2}$ a. m. au loc recepțiile. Rând pe rând vin să-și exprime omagiile lor: comitetul și epitropia parohială ort., comuna bis. rom. cat., administrația, judecătoria de ocol, notarul public, profesorii dela școala medie și învățătorii dela școalele primare, funcționarii publici, diferitele societăți și pompierii. În răspunsul său de mulțumire, pentru fiecare deputație P. S. Sa are cuvinte potrivite.

După recepție Prea Sfinția Sa, însoțit fiind de secretarul consistorial R. G. Ancușa, de primpretorele V. Boleanțiu, pretorele P. Baba și secretarul comunal Dewald, cercetează mai întâi capela cea nouă, unde lucrările de amenajare sunt aproape terminate. P. S. Sa

este vădit mulțumit și satisfăcut de cele văzute, căci noua capelă este o nouă dovadă, că alipirea și dragostea față de biserica străbună a credincioșilor, măcar și numai ca grăunțele de muștar să fie, dacă este vie, potentează simțul de jertfă al credincioșilor adunați într'un mănunchi. Și cu atât mai plăcut atins a fost Prea Sfinția Sa, căci s'a convins că bunăînțelegere și armonia dintre frați există între cetățenii comunei Deta, a cărei reprezentanță comunală a grăbit să vină într'ajutorul pușinilor credincioși ortodocși cu frumosul dar de 100.000 Lei, pentru ca și aceștia să-și aibă localul lor de închinare, unde în limba maicei lor și după rânduiala sf. lor biserici să se închine lui Dumnezeu. Laudă și recunoștință lor pentru această faptă frumoasă! Laudă se cuvine și institutului de credit „Timișana” și îndeosebi condăcătorului sucursalei sale din Deta, dlui Cornel Gherga, care nici un moment nu s'a îndoit, că este de a sa datorie, să ajute în noblele lor intențiuni pe Detaienții de aceeași credință și neam, ușurându-le acapararea casei, în care se instalează acum noua capelă. Partea leului și-o are însă și aici neobositul primpretore V. Boleanțiu, carele ajutat de zelosul preot P. Bizerea al locului, n'a cruțat nici o osteneală, până ce nu și-a văzut visul împlinit, ca micuța parohie — acum nu de mult — înfiripată din Deta să-și aibe localul propriu de rugăciune, care să fie cetățuia nebiruită a credinței străbune și a vieții noastre naționale din acele părți ale Bănătuului mărginaș.

Însoțit tot de domni de mai sus, Prea Sfinșitul face apoi mai multe vizite, în total 21, la onorațiilor din comună și la mai mulți credincioși de ai noștri între cari și la unul foarte sărac. În tot locul Prea Sfinția Sa a fost primit cu cea mai mare reverință și dragoste. Mișcătoare foarte a fost primirea P. S. Sale în casa bătrânului și venerabilului director al școalei primare Petru Fichet, care l-a întâmpinat cu cuvintele: „Prea Sfinșite! Nu am alte cuvinte să vă întâmpin, de cât cu cuvintele s. Scripturi, ca și oare când Zacheiu pe Mântuitorul. Vă primesc deci Prea Sfinșite cu bucurie, căci pogorându-vă în casa mea, astăzi s'a făcut mântuirea casei mele”.

La ora 1 $\frac{1}{2}$ p. m. comuna a dat un banchet în onoarea Prea Sfinșitei Sale. La banchet a participat tot ce Deta și jurul are mai select, atât intelectuali, cât și meseriași și țărani. A fost o adevărată demonstrație de simpatie și dragoste la adresa P. S. Sale.

Seria toasturilor a început-o Prea Sfinșitul, închinând pentru M. Sa. Regele. Al doilea toast l-a rostit păr. P. Bizeria, în numele Românilor ortodoxi, pentru Arhipăstorul, care s'a pogorât în mijlocul lor. Tot pentru P. S. Sa a toastat și notarul public Sziklay. Le răspunde foarte frumos și adânc emoționat Arhiereul, mulțumindu-le pentru această manifestare a dragostei. Sau mai rostit apoi și alte toasturi pentru suita P. S. Sale, pentru dl deputat Rămneanțiu, pentru dl V. Boleanțiu, primăria comunală, etc.

După banchet se fac pregătirile de plecare la Banloc.

(Urmează)

Predică

despre creșterea religioasă-morală a copiilor, ținută în biserica ortodoxă din Băile-Herculane, în ziua de 8/21 Septembrie 1923 (Nașterea Născătoarei de Dumnezeu), de protopopul militar IOSIF SERAFIN, șeful Serv. Religios al Corpului 7. Armată din Sibiu.

Iubiți Ascultători!

Armata lui Hristos, șirul nesfârșit de mucenici și mucenițe, cari și-au dat viața pentru o idee, pentru un ideal, nu are altă răsplată din partea bisericii creștine, decât imnurile de laudă, cu care biserica îi preamărește, ori de câte ori serbează amintirea lor.

Mai presus de toți acești vajnici aparători ai credinței lui Hristos, este lăudată și preamărită Preacurata Fecioara Maria, carea e mai onorată decât toate puterile cerești, pentru că ea a fost învrednicită de a fi născătoarea Fiului lui Dumnezeu, a Mântuitorului lumii Isus Hristos.

Biserica creștină de patru ori în an serbează amintirea ei.

Astăzi prăznuind nașterea Preacuratei Fecioare, multe învățături folositoare ni-se desprind din această sărbătoare. Una și cea mai însemnată este, că Preacurata Fecioară, în frageda ei tinerețe a fost dusă în templu de fericirii ei părinți Ioachim și Ana, pentru ca acolo să crească în legea și voința Domnului. Această grijă a părinților față de fiii și fiicele lor dă ocaziunea să vorbesc astăzi despre datoria, ce li încumbă părinților la creșterea copiilor lor.

Pentru a ajunge la scop, statorim următorul principiu:

Mijlocul cel mai potrivit la creșterea religioasă și astfel la mântuirea sufletelor copiilor, este viața nepătată și exemplul cel bun al părinților.

Oglinda, ciselată sau colorată în diferite moduri, are însușirea de a reda fața celui ce privește în ea, tot în diferite moduri. Dacă oglinda e colorată roșu sau verde, atunci tot roșu sau verde va fi reflexul ei; dacă însă ea este curată, fără culoare și pete, atunci reflexul ei va fi curat, fără pete.

Unele oglinzi, în reflexul lor, au însușirea de a mări, altele de a micșora; pentru trebuința de toate zilele sunt acele oglinzi mai bune, cari arată fidel toate scăderile, toate petele, fie de pe fața noastră, fie de pe haine, ca să le putem curăți și îndrepta.

Părinților! Ce este viața voastră și exemplele pe cari le dați copiilor voștri? Sunt o oglindă, în care aceștia zilnic privesc și după care își îndreaptă moravurile și rostul vieții lor.

Devin ceea ce văd, se poate zice despre îngeri și despre aleșii lui Dumnezeu, cari în ceriuri neconținut privesc fața lui Dumnezeu și văd în lumina cea mai clară înțelepciunea cea mai înaltă și bunătatea nemărginită a fiii dumnezeiești.

Despre acei oameni, cari cândva vor avea fericirea să petreacă în ceriuri cu Dumnezeu, zice s. Evang. Ioan în Epistola sa sobornicească întâia, cap. 3 v. 2: *Iubiților, acum fi ai lui Dumnezeu suntem, și încă nu s'a arătat ce vom fi, ci știm că, când se va arăta, asemenea lui vom fi, că-l vom vedea pe el cum este.*

Aproape în acelaș mod vor deveni copiii aceea, ce văd ei în părinții lor. Văd ei la părinții lor mândria,

fudulia, sgârcenia, răzbunarea, lenevirea în faptele lor înaintea lui Dumnezeu, ei devin ceea ce văd. Din contră, văd ei la părinții lor: umilința creștinească, blândețea, înfrânarea, frica și iubirea de Dumnezeu, voința și năzuința spre faptele virtuții, — ei devin ceea ce văd. Aceleași prejudecări și aplicări vor lua, cari li se imbie în oglinda ce o văd înaintea lor și în carea privesc. Cu adevărat, precum zice un Părinte bisericesc, vorbind despre copii: „Că înainte de a fi luat în primire moștenirea părintească, poartă ei în sine înșiși pe tatăl și pe mama lor”.

Când a văzut Saul pe tânărul și micuțul David, omorând în luptă pe uriașul filistean, nu și-a putut ascunde mirarea și a întrebat pe Avenir mai marele oastei: „Al cui fecior este tinerelul acesta?” (I. Imp. Cap. 17 v. 56). Și pentru ce a întrebat Saul cu atâta interes, cine este tatăl lui David?

Pentru că o astfel de virtute eroică, nu atât dela natură, cât mai mult dela eroismul părinților poate emana. O conglăsuire de moravuri atât de perfectă, poate să existe numai între părinți și fi.

Exemplele, pe cari le văd la alții, excită în copii pofta de a le imita; și anume exemplele cele rele mai cu rând, decât cele bune. Iar copiii vor imita cu atât mai mult pe părinții lor, cu cât aceștia au asupra lor o influință, ca și care nime altul în lume nu o are.

„Tatăl și mama — zice un mare filosof — sunt tot odată zeitățile vizibile în mentalitatea copiilor, cari sunt de credința, că nimic nu poate fi mai bun, mai perfect, decât părinții lor”. — Tot ceea ce face tatăl și mama, este înaintea copiilor bine și folositor. Chiar scăderile părinților le țin ei — fără a judeca și cerceta mai de aproape — de virtuți laudabile, demne de imitat.

Cu un cuvânt, copiii au o însușire atât de naturală de a imita pe părinții lor, încât Mântuitorul Christos, ca să convingă pe încăpăținații iudei, că nu sunt fiii lui Avram, li face mustrarea, că la ei nu se văd lucrările lui Avram. La Ioan Cap. 8 v. 39 li zice: „de ați fi fost fiii lui Avram, lucrurile lui Avram ați fi făcut”. Ca contrar, îi numește fiii diavolului în acelaș capitol, vers 44: „Voi dîn tatăl diavolului sunteți și poftele tatălui vostru voiți să faceți”.

Părinților, aduceți-vă aminte și puneți-vă la inimă, că atunci, când faceți cele rele în casa voastră, nu numai voi și prin voi păcătuiți, ci mai vârtos trageți în păcate și în pierzarea sufletească și pe copiii voștri.

„Iar voi ca niște oameni muriți și ca unul din boeri cădeți”, zice profetul David în Ps. 81 v. 7.

Cum așa, ca unul din principi sau boeri? Când un arbore se taie și se prăbușește la pământ, cad împreună ramurile, crengile, frunzele și alte fărâmaturi.

Când în luptă cad în primele lupte ostășii, atunci fără indolală ca și mulți soldați de rând și-au pierdut viața. Astfel de prăbușiri cauzate voi, părinților, când păcătuiți în prezența copiilor voștri.

Ca un general, sau mai marele oastei cădeți, și în căderea voastră rupeți, trageți împreună și faceți să cadă și alții.

Tocmai aceasta este cauza mâniei lui Dumnezeu, care la profetul Osea Cap. 6 v. 7 zice: „Iar ei sunt ca Adam, carele a călcat legea“. O astfel de plângere și acuzare face Dumnezeu față de acei părinți, cari trăesc în păcate. Și pentru ce se asemănă păcatul părinților cu cel a lui Adam? Pentru că aceia, întocmai ca și Adam, păcătuiind, au fost nemulțumitori față de Dumnezeu, dela care au primit atâtea bunătăți. Legământul, pe care l-a făcut Dumnezeu cu Adam, a fost, că dreptatea și virtutea lui Adam avea să se manifeste în ținerea legii, iar călcarea acesteia, respective vina ei, avea să treacă și asupra fiilor și următorilor lui Adam.

În urmare: precum păcatul lui Adam — călcând legământul cu Dumnezeu — a trecut asupra tuturor urmașilor săi, astfel și păcatele părinților, cari sunt exemplele cele rele ce le dau, se moștenesc de copii, și de copiii copiilor lor, cari fără deosebire își însușesc și urmează acestor exemple.

În acest înțeles este a se lua și amenințarea înfricoșată a lui Dumnezeu față de fiii poporului ales, când zice: „Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău, Dumnezeu răvnitor, cel ce răsplătesc păcatele părinților în fii până la al treilea și până la al patrulea neam, celor ce mă urăsc pe mine“. (Eșirea Cap. 20 v. 5).

Păcatele părinților se răsplătesc în fii până în al treilea și al patrulea neam, pentru că aceștia au urma exemplul părinților lor și au păcătuit asemenea lor. Chiar urmarea în păcate a fiilor, este cea mai groaznică pedeapsă pentru acei părinți, cari duc o vieată păcătoasă.

„Fii urâți se fac fiii păcătoșilor“ zice Domnul la Cartea Înțelepciunii Cap. 41 v. 8. Și iarăși la același loc Cap. 3 v. 10. „Nu te mări întru necinstea tatălui tău, că necinstea tatălui tău, nu-ți este ție mărire“.

Romanii, strămoșii noștri, biruatorii și stăpânitorii lumii cunoscute pe atunci, au făcut val și zid nedestructibil în contra năvălirilor barbare și au rezistat până atunci, până când viiile de tot felul începuseră a se încuibă în sinul lor, dintre cari viiile, cel mai stricăcios a fost acela, că mamele romane — odinioară, atât de virtuozăse — și-au concretizat creșterea fiilor lor sclavelor.

Că bunătatea fiilor este onoarea părinților, se vede din cuvintele s. Evanghelii de astăzi. Mântuitorul, fiind în casa prietenului său Lazăr și cuvântând poporului dornic și setos de învățătură sănătă, o muiere din popor a ridicat glas și a zis: „Fericit pântecete ce te-a purtat și țipele ce ai supt“ (Luc. Cap. 11 v. 27).

Israeliteanca a fericit pe mamă pentru bunătatea și înțelepciunea fiului.

Ce învățătură sublimă pentru mamele din zilele noastre!

Părinților! continuați — sau dacă până aci ați greșit —, faceți-vă cel puțin în viitor datoria față de chemarea voastră. Gândiți-vă, că dela vieata voastră cu-cernică depinde mântuirea vecinică a atâtor suflete fiițoare; pentru aceea stăruți, înaintea atâtor griji lumești, familiare, să serviți lui Dumnezeu cu credință și prin acest exemplu al vostru să atrageți și pe copiii voștri spre același serviciu. Voi mergeți înainte, copiii voștri vă vor urma acolo în vecnicie, unde împreună veți vedea pe Dumnezeu, îl veți iubi și preamări în bucuria cerului. Amin.

Contribuții la istoria bisericii în Bănat.

I. Laude pentru preoții vrednici. —

II. Pedepse pentru cei răi 1792—1806.

Comunicate de: R. S. Mella.

(Continuare din Nrul 39).

No. 352.

Bineînțevățate protoprezbitere și parohialnicilor preoți.

Înalt Slavitei Iliriceștii Cancelarii de Curte înștiințare sau adus că mulți călugări și preoți din țara turcească prefacându-să ca sunt dela locurile sfinte încóce vin și milostenie cerșind și adunând bani li duc afară din Impărăția asta, și încă preoții noștri parohialnici de aici slobod pe așa fel de călugări străini de implinesc aici slujbe bisericesti și parohialnici care numai lute și de tot este oprit cu paragraful 38 al regulamentului Iliricesc care în anul 1779 sau izdat, ci încă și cu puterea aceluia sau poruncit, cât așa feluri de călugări sau preot din țara turcească care trecând încoacia pre aici va bitânghirui și dela ómeni noștri bani vor încelui și în Impărăție străină vor duce, pe aceia îndată deregătoriei cei mirenești sau militărești săi iviți ca asupra lor jspitiie să să facă.

Pentru aceia Înalt pomenita Iliricească Cancelarii de Curte sub 24 Fevruarie N. 700 mie imi poruncește ca acela al 38 § al regulamentului celui Iliricesc, bineînțevățeniilor vóstre să vil aduc aminte și pră lângă aceia pră voi, pră norod pentru îndreptarea sa, să să povățuiască ca sub cumplite pedepse dacă veți simți undeva vreun călugăr sau preot din țara turcească cerșind milostenie, pră acela îndată deregătoriei celei mirenești al arăta datori veți fi. Iară să nu îndrăznească nici unul din preoții noștri a slobodi pră așa feliu de călugări care din Impărăția străină aici bitanghiruescu vreo lucrare de sfințenie să tocmească. Care bineînțev. vóstre urmând aceluia circulariu din 18 Novemb. 1787 no. 27 de acest lucru vouă sau dat acuma a doua óră pentru îndreptarea și paza vóstră cia desăvirșit, cu aciasta vă înscințez și vă porunciesc ca și norodului de aciasta să spunieți, îndatorând pră protoprezbiter a relațiuna.

Varșaj 12 Martie 1792

Iosifu Io. Șacabent

Episcopu

No. 352.

Bineînțev. proto. și paroch. preoți.

Când a fostu din datorința înștiințat acestui Consistoriu călcările cele de bunăvoie a preotului Marian Masiroviciu a parohului celui iobiluit dela Moravița, atunci luând spre giudecata Consistoriul vina lui întră-atele și aciasta sau adeverit că el preotul Marian neprivind spre lucrurile cele trecute pentru care și demulțori cu dreptul a fost pedepsit pentru care și intru odină adecă intru iubilație de parochie au fost așezat; ci în loc de a să indrepta pră sine era el în potriva alora în starea iubilației au însemnat pre oarecare giune Gavriila Muntianu dela Sănmihalu cu o muiere Opra dela Gădaia care mainainte au fost măritată după Zaharia Dorica dela Gădaia, pentru moărtea acăruia până astăz

nici o înscințare nu să află, carie orice preoți dela Gâdaia nu vreau săl cunune pré el cu acia muiere așadar iel sa ivit la dânsul că iel îl va cununa, căruia pomenitul Gavriila iau adus aminte că poate așa fiel dá cununie nu va fi statornică; însă iel așa lau întărit că așa fel de cununie după lege și statornicie va fi. Deci încredințândușă el giunile Gavrilă cuvintelor preotului Marian în 18 Ianuarie cu muierea Opra dela Moravița sau dus, unde preotul celu pârât Marian fără de nici o slobozenie cătră cununie, nici din partea regulamentului celuice să cuvine, nici dela protoprezviterul său fără de oglașenia cea de 3 ori pre ascuns noaptea, adecă fugitori din altă parohie străină în casa sa pentru 7 fl. 56 cr. au îndrăznit ai cununa, carora și fidula vicleană fără nici o iscălitură cărora parohul dela Gataia Avram Nicolaevici prá iei a fi cununat lia dat.

Deci când au spus giunile toate acestea în fața lui Marian, atuncia iel, preotul Marian, pentru indireptarea sa nimica nau putut arăta, fără numai că pentru acest lucru singur ispititorul pre iel lau amăgit. Deci acia vină a lui cu a sa cunoștință sau adeverit pentru aceia și întru vina sa așa sau încheiat de vreme ce el pârâtul în adânci bătrânețe să află, deci ca să nu să facă detot batjocurit vieții lui, cu puterea canoanelor bisericești, și a preînaltelor Impărătești porunci; iel preotul Marian din hainele preotești să fie desbrăcat, căruia și întru semn de vrednica nevrednicia lui *barba tăinduse*, spre oglindă altor preoți prin toată Eparhia să fie publițizuit, că nu iește vrednic mai mult lucrări de sfințenie a întocmi; încă și nunta celor cununați fără de lege a lui Gavril Munteanu cu muierea Opra oglă-sindusă că iește fără tărie și de nimica, precum lor fețelor celor din nuntă așa și cumătrului și starifatului pedepse trupescă prin dirigătoria cia mirinescă să li să tovarască și așa să fie despărțiți de traiul cel gintre sine.

Aciastă Consistorialnică sentenție după pré înaltul așăzământ fiind trimisă cătră întărire putere préinaltului Decret care prin înalt slăvita Iliriceasca cancelarie de Curte sub 24 Aprilie No. 1651 sau tramis cu așa adaugare, bine au voit a Lor mărire a întări ca nunumai detot să să împlinescă ci. încă aceia 7 florinți 56 cr. care iel osânditul preotul Marian pentru cuninia cea fără de lege, cumnatului Gavriila Muntean n'apoi să-i întoarcă. Pentruaceia urmază încheierea cea Consistorialnică, așa fel de gróznică pildă care asupra acestui osândit sau arătat spre așa sfirșit bineincuv. v. să înștintază povățuind dintru aceasta în ce chip calcătorii de poruncile lui Dumneđieu și a Impăratului fără de jale să pedepsesc; să vă păđiți cinstea vóstră ca să puteși cruța și pe sine și pe tot neamul și familia vóstră de nenorocirea cia vecinică.

Vrșat 6 Maiu 1792

**În lipsa Episcopului
Consistoriul Diecezan.**

Ș T I R I

P. S. Sa Episcopul nostru diecezan
— însoțit de secretarul consistorial R. Ancușă —
a călătorit Luni în 16 Oct. v. la București, spre a lua parte la ședințele Sf. Sinod.

Aniversarea zilei nașterii M. Sale Reginei noastre Maria. Luni în 16 Oct a. c. la ora 11 a. m. s'au săvârșit cu solemnitate în biserica s. George din loc rugăciuni pentru sănătatea iubitei noastre Suverane. La această solemnitate a participat Prea Sfinția sa părintele episcop împreună cu membrii Consistorului și ai corpului profesoral dela institutele diecezane, dirigătorii militari și civili, numeros public și tinerimea școlară.

Convocarea Consistoriului superior bisericesc și a Sf. Sinod. Prin înalt Decret Regal a fost convocat Consistoriul Superior bisericesc pe ziua de 9 Oct. v. în sesiune de toamnă. Îndată după închiderea sesiunii Consistoriului Superior în conformitate cu legea Sinodală a urmat sesiunea Sf. Sinod. Programul lucrărilor mai însemnate atât la Consistoriul superior bisericesc, cât și la Sf. Sinod este următorul: Legea de unificare a organizării bisericii. Chestia Calendarului. Chestia învățământului religios în toate școalele de băieți și fete, programele de studiu, numărul orelor pe clase, retribuția în noua lege a învățământului. Chestia reorganizării seminarilor teologice, programe analitice de studii etc. Chestia Institutului biblic, tipărirea broșurilor aprobate. Lipsa de preoți la sate mai ales în Cadrilater. Români din America. Episcopie română în Albania, America și Diaspora. Modificarea regulamentului intern al Sf. Sinod. Cartea pentru slujba sfințirii bisericii. Cercetarea Manualelor didactice de religie.

Remanierea guvernului s'a făcut în moduri următor:

D. Ion. I. C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri este numit și ministru la departamentul internelor. Sunt trecuți la alte departamente:

D. General Artur Văitoianu dela departamentul internelor la departamentul comunicațiilor.

Gheorghe Mărzescu dela departamentul sănătății publice, al muncii și ocrotirilor sociale la departamentul justiției.

D. General Traian Moșoiu dela departamentul comunicațiilor la departamentul lucrărilor publice.

Sunt numiți miniștri:

Al. Lepădatu la departamentul cultelor și artelor.

N. N. Săveanu la departamentul sănătății publice, al muncii și ocrotirilor sociale.

Tăncred Constantinescu la departamentul industriei și comerțului, iar

G. Gheorghe Tătărescu subsecretar de-stat la subsecretariatul creiat pe lângă ministeriul de interne.

Comisiunea specială esmisă a stabilit textul noului proiect de lege pentru organizarea bisericii autocefale ortodoxe române.

Congresul preoțesc. Congresul preoțimei ortodoxe române din mitropolia Ardealului sa ținut anul acesta la Arad în zilele 10/23 și 11/24 Octomvre. În ziua primă sa săvârșit sf. liturgie

cu predică și chemarea duhului sfânt. La serviciul divin a asistat Înalț Preasfinția Sa mitropolitul Dr. Nicolae Bălan și Preasfințitul episcop Ioan al Aradului. Congresul a fost deschis prin președintele Dr. Gh. Ciuhandu în prezența mitropolitului, a episcopului Ioan și a reprezentantului ministerial Dr. Moise Iențiu.

Sala palatului cultural era ticsită de lume. În loje erau reprezentanții autorităților civile și militare, precum și Înalț Preacuvioșia Sa luminatul arhimandrit Scriban din vechiul regat.

A dat ansă la discuții interesante disertațiunile însinuate, cu deosebire disertația: Cum putem duce pe Christos în mijlocul credincioșilor noștri. La discuții au luat parte cu viu și cald interes Înalț Preasfințitul mitropolit, arhimandritul Scriban, secretariul consistoriului mitropolitan și președintele „Astrei” Vasile Goldiș, care a salutat congresul prin o cuvântare frumoasă.

Congresul preoților ortodoxi la București. Marți în 17/30 Oct. a. c. s'a deschis în Capitala țării primul Congres al preoților ortodoxi din întreg cuprinsul României întregite.

La orele 10 a. m. participanții au asistat la un Te-Deum, care s'a oficiat în biserica Bradu-Boteanu.

La orele 11 a. m. s'a întrunit preoții în aula fundațiunii universitare „Carol I”.

Profesorul universitar Popescu-Malaești salută în calitate de președinte pe preoții prezenți declarând congresul deschis.

Vorbesc apoi: Î. P. S. Sa Mitropolitul primat Dr. Miron Cristea, P. S. Sa episcopul Vartolomei al Râmnicului, secretarul general al Ministerului Cultelor D. V. G. Ispir și alții, iar la sfârșit P. S. Sa episcopul Nararie al Cetății-Albe binecuvintează lucrările Congresului.

Preoții ieșiți din serviciul bisericii. Consistoriul mitropolitan din Sibiu a adus în ședința sa plenară, ținută la 21 Sept. v. 1923, următoarea hotărâre principială în ceea ce privește pe preoții ieșiți din serviciul bisericii: „Preoții, cari fără încredințare specială din partea bisericii au părăsit funcțiunea lor bisericească și au îmbrăcat diferite direcții lumești, — în afară de învățământ, — pe timpul cât nu sunt în funcțiune bisericească, nu pot exercita în calitate de preoți drepturile constituționale, emanate din caracterul oficial preoțesc și nu pot exercita nici drepturile constituționale asigurate prin statutul organic mirenilor, — nepierzându-și prin părăsirea funcției bisericești caracterul preoțesc. Faptul părăsirii funcțiunii bisericești și intrarea în funcțiuni lumești însă în sine nu le alterează drepturile, pe cari le au în calitate de parohieni potrivit §§-lor 6 și 7 din Statutul organic, cu excepția dreptului activ și pasiv electoral pentru și în corporațiunile protopresbiterale, eparhiale și mitropolitane”.

Comitetul Comunității de Avere a hotărât convocarea adunării generale pe sfârșitul lunii Novembre a. c.

Nr. 242/exec. 1923.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor al judecătorei de ocol din Caransebeș, în sensul §-lui 102 art. de lege LX. din 1881: resp. în sensul §-lui 19 art. de lege XLI. din 1908 prin aceasta publică, că în urma decisului Judecătorei de ocol din Caransebeș de sub Nr. 115/1923 efectuându-se execuțiunea, la 1 Iunie 1923 în favorul execvantului Dr. Ernest Róth contra execvatului pentru suma de 677 Lei — bani și acces. mișcătoarele cuprinse și supra-cuprinse, cari s'au prețuit în 3512 Lei 50 bani și anume: 250 Lt. gaz, rezervar și cântar se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului Nr. 1403/1923 G. a Judecătorei de ocol Caransebeș pentru incasarea pretenziunii de 677 Lei — bani capital, după aceasta 5%, din 12 Ianuarie 1923 interese și speșele de 417 Lei 25 bani staverite până în prezent, să fixează termenul de licitație **pe ziua de 15-lea Novembrie 1923 la orele 3 p. m. în comuna Caransebeș** la locuința execvatului și toți aceia cari au voie de a cumpăra, sunt invitați cu aceea observare, că mișcătoarele de sus în sensul art. de lege LX. din 1881: §-ul 107, 108 se vor vinde celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mișcătoarele licitande sau cuprins și supra-cuprins din partea altor creditori și aceștia și-au câștigat dreptul de acoperire asupra licitației în sensul §-lui 120 a legeri LX. din 1881: se va efectui și în favorul lor.

Caransebeș, la 30 Octomvrie 1923.

Mihail Guran
executor jud. reg.

Nr. 248/exec. 1923.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor al judecătorei de ocol din Caransebeș, în sensul §-lui 102 art. de lege LX. din 1881: resp. în sensul §-lui 19 art. de lege XLI. din 1908 prin aceasta publică, că în urma decisului Judecătorei de ocol din Caransebeș de sub Nr. 791/1923 efectuându-se execuțiunea, la 30 August 1923 în favorul următorilor firma Em. B. Kepich reprez. prin avocatul Dr. Ernest Roth contra urmăritului pentru suma de 1456 Lei 91 bani capital și acces. mișcătoarele cuprinse și supra-cuprinse, cari s'au prețuit în 4000 Lei și anume: 1 dulap pentru gheață și 2 pulturi se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului Nr. 2376/1923 G. a Judecătorei de ocol Caransebeș, pentru incasarea pretenziunii de 1456 Lei 91 bani capital, cu 5% interese din 1 Martie 1923 și speșele de 665 Lei — bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație **pe ziua de 26-lea Noemvrie 1923 la orele 3 p. m. în comuna Caransebeș** la locuința execvatului și toți aceia, cari au voie de a cumpăra, sunt invitați cu aceea observare, că mișcătoarele de sus în sensul art. de lege LX. din 1881: §-ul 107, 108 se vor vinde celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețurile de strigare.

Intrucât mișcătoarele licitande sau cuprins și supracuprins din partea altor creditori și aceștia și-au câștigat dreptul de acoperire asupra licitației în sensul §-lui 129 a legeri LX. din 1881: se va efectui și în favorul lor.

Caransebeș, la 30 Octomvrie 1923.

Mihail Guran
executor jud. reg.

Nr. 241/exec. 1923.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor al judecătoriei de ocol din Caransebeș, în sensul §-lui 102 art. de lege LX. din 1881: resp. în sensul §-lui 19 art. de lege XLI din 1908 prin aceasta publică, că în urma decisului Judecătoriei de ocol din Timișoara de sub Nr. 3669/1923 efectuându-se execuțiunea, la 1 Iunie 1923, în favorul executantului firma Reisz Geza et Comp. reprez. prin avocatul Dr. Béla Kálmán contra executatului pentru suma de 2477 Lei 56 bani și acces. mișcătoarele cuprinse și supracuprinse, cari s'au prețuit în 9040 Lei — bani și anume: Diferite beuturi spirtoase și bicicletă, se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului Nr. 1404/1923 G. a Judecătoriei de ocol Caransebeș pentru incasarea pretensiunii de 2477 Lei 56 bani capital, după aceasta 5%, din 18 Octomvrie 1923 interese și spesele de 937 Lei 25 bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație pe ziua de 17-lea Novembrie 1923 la orele 2¹/₂ p. m. în comuna Caransebeș la locuința executatului și toți aceia, cari au voie de a cumpăra, sunt invitați cu aceea observare, că mișcătoarele de sus, în sensul art. de lege LX. din 1881: §-ul 107, 108 se vor vinde celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Întrucât mișcătoarele licitande s'au cuprins și supracuprins din partea altor creditori și aceștia și-au câștigat dreptul de acoperire asupra licitației, în sensul §-lui 129 a legei LX. din 1881: se va efectui și în favorul lor.

Caransebeș, la 30 Octomvrie 1923.

Mihail Guran
executor jud. reg

ANUNT.

Toți medicii, veterinarii și farmaciștii de rezervă din vechiul Regat inclusiv cei din teritoriile alipite, a căror situație militară nu s'a clarificat, vor înainta Ministerului de Războiu Direcția 6-a sanitară, prin scrisoare recomandată în termen de zece zile dela publicarea acestui aviz, o declarație, prin care să arate gradul, anul nașterii, specialitatea și ultimul domiciliu.

Cei ce nu se vor conforma, vor fi urmăriți conform legii.

P. conformitate:
Adjutantul Garnizoanei
Locot. D. Apostoliu

AVIZ!

Am onoare a aduce
la cunoștință On.
public, că în Strada
Traian Doda Nr. 395
(lângă cancelăria
Dlui Dr. Morariu)
am deschis un

ATELIER DENTAR

— Cu toată stima —
FERDINAND BÖMCHIS
DENTIST, CARANSEBEȘ.

5-6

O MOARĂ

în Armeniș, cu 2 petri, un
valz, o mașină pentru
cioclozi (tuluji) și o ma-
șină de treierat se vând
din mâna liberă

JIVA FILIMON
ARMENIȘ. 2-3

**CALENDARUL
ROMÂNULUI**

**PE ANUL
1924**

cu un conținut
bogat și ilus-
trații frumoase.

va apare în
scurt timp
în editura

**TIPOGRAFIA ȘI LIBRARIA
DIEGEZANA CARANSEBEȘ**

Cei dornici de revânzare să
anunțe cu cartă poștală câte exemplare voesc.

Revânzătorii primesc un rabat de 20 %.

Expediția să face în ordinea comandai. — Grăbiți deci și co-
mandați acest calendar cunoscut de toți.